

23 Μαΐου 2020

Μητροπολίτης Διοκλείας Κάλλιστος (Γουέαρ): Ο Θεός ως αιωνιότητα [μέρος 2ο]

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Ορθόδοξη πίστη](#)

Η Προσκύνηση του Αρνίου (Αποκάλυψη, κεφ. 4-5). Μικρογραφία από (ορθόδοξο) ισπανικό χειρόγραφο του 10ου αιώνα περίπου

«Στην ανάσταση» λένε οι ομιλίες του αγ. Μακαρίου, «όλα τα μέλη του σώματος θ' αναστηθούν: ούτε μια τρίχα δεν θα χαθεί» (πρβλ. Λουκ. 21,18). Ταυτόχρονα λέγεται ότι το αναστημένο σώμα θα είναι «πνευματικό σώμα» (βλ. Α' Κορ. 15,35-46). Αυτό δεν σημαίνει ότι στην ανάσταση τα σώματά μας κατά κάποιο τρόπο θα εξαϋλωθούν· αλλά θα πρέπει να θυμόμαστε ότι η ύλη, όπως την ξέρουμε σ' αυτό τον πεπτωκότα κόσμο, μ' όλη της την αδράνεια και αδιαφάνεια δεν είναι η ίδια εκείνη ύλη, που ο Θεός την προόριζε να είναι. Ελευθερωμένο από την πλαδαρότητα της πεπτωκυίας σάρκας το σώμα στην ανάσταση θα μετέχει στις ιδιότητες του ανθρώπινου σώματος του Χριστού κατά τη Μεταμόρφωση κι έπειτα στην Ανάσταση. Αλλά, αν και μεταμορφωμένο, το σώμα μας στην ανάσταση θα

αναγνωρίζεται ακόμη σαν το ίδιο σώμα, που έχουμε τώρα· θα υπάρχει μια συνέχεια ανάμεσα στα δύο. Με τα λόγια του αγ. Κυρίλλου Ιεροσολύμων:

Είναι αυτό το ίδιο σώμα που θ' αναστηθεί, αν και όχι στην τωρινή του κατάσταση της αδυναμίας· γιατί θα ενδυθεί «αφθαρσία» (Α' Κορ. 15,53) κι έτσι θα μεταμορφωθεί... Δεν θα χρειάζεται πια τις τροφές που τρώμε τώρα για να το διατηρήσουμε ζωντανό, ούτε σκάλες για να το ανεβάσουμε· γιατί θα γίνει πνευματικό και θα είναι κάτι το θαυμάσιο, τέτοιο που δεν μπορούμε να το περιγράψουμε όπως πρέπει.

Και ο Αγ. Ειρηναίος μαρτυρεί: Ούτε η δομή ούτε η ουσία της δημιουργίας καταστρέφεται. Είναι μόνο το «σχήμα του κόσμου τούτου» (Α' Κορ. 7,31) που περνάει -δηλαδή οι συνθήκες που δημιούργησε η πτώση. Και όταν αυτό το «σχήμα» θα έχει παρέλθει, ο άνθρωπος θ' ανανεωθεί και θα ανθίσει σε μια ακμή ζωής που θα είναι άφθαρτη, έτσι ώστε να μη μπορεί πια να γεράσει. Θα υπάρξει «ουρανός καινός και γη καινή» (Αποκ. 21,1)· και σ' αυτό τον καινούργιο ουρανό και την καινούργια γη ο άνθρωπος θα κατοικεί πάντα νέος και για πάντα συνομιλώντας με το Θεό.

«Ουρανός καινός και γη καινή»: ο άνθρωπος δεν σώζεται από το σώμα του αλλά μέσα σ' αυτό· δεν σώζεται από τον υλικό κόσμο αλλά μαζί μ' αυτόν. Επειδή ο άνθρωπος είναι ο μικρόκοσμος και ο σύνδεσμος της δημιουργίας, η σωτηρία του έχει σχέση επίσης με τη συμφιλίωση και τη μεταμόρφωση όλης της έμψυχης και της άψυχης δημιουργίας γύρω του -τη λύτρωσή του «από της δουλείας της φθοράς» και την είσοδο «εις την ελευθερίαν της δόξης των τέκνων του Θεού» (Ρωμ. 8,21). Στην Καινή γη του Μέλλοντος Αιώνας υπάρχει σίγουρα μία θέση όχι μόνο για τον άνθρωπο αλλά και για τα ζώα: μέσα και μέσω του ανθρώπου θα μετέχουν κι αυτά στην αθανασία, όπως και οι βράχοι, τα δέντρα και τα φυτά, η φωτιά και το νερό.

ΕΝΑ ΤΑΞΙΔΙ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΑΠΕΙΡΟ

Τρίτο, αυτό το βασίλειο της ανάστασης, όπου με το έλεος του Θεού θα κατοικούμε με την ψυχή και το σώμα μας ξαναενωμένα, είναι ένα βασίλειο που «δεν θα έχει τέλος». Η αιωνιότητά του και το άπειρό του είναι περ' απ' τη σκοπιά της πεπτωκυίας μας φαντασίας· αλλά για δυο πράγματα οπωσδήποτε θάπρεπε νάμαστε σίγουροι. Πρώτα, η τελειότητα δεν είναι ομοιογενής αλλά διαφοροποιημένη. Δεύτερο, η τελειότητα δεν είναι στατική αλλά δυναμική.

Πρώτα, αιωνιότητα σημαίνει μία ανεξάντλητη ποικιλία. Αν είναι αλήθεια, από την

εμπειρία μας σ' αυτή τη ζωή, ότι η αγιότητα δεν είναι μονότονη αλλά είναι πάντοτε διαφορετική, δεν πρέπει αυτό ν' αληθεύει, και μάλιστα σε ασύγκριτα μεγαλύτερο βαθμό, για τη μέλλουσα ζωή; Ο Θεός μας υπόσχεται: «Τω νικώντι δώσω αυτό... ψήφον λευκήν, και επί την ψήφον όνομα καινόν γεγραμμένον, ό ουδείς οίδεν ει μη ο λαμβάνων» (Αποκ. 2,17). Ακόμη και στον Μέλλοντα Αιώνα, το εσωτερικό νόημα της μοναδικής μου προσωπικότητας θα συνεχίσει να είναι αιώνια ένα μυστικό ανάμεσα στο Θεό και σε μένα. Στη βασιλεία του Θεού ο καθένας γίνεται ένα με όλους τους άλλους, αλλ' ο καθένας είναι ξεχωριστά ο εαυτός του, φέρνοντας τα ίδια χαρακτηριστικά που είχε σ' αυτή τη ζωή, αλλά με τα χαρακτηριστικά αυτά θεραπευμένα, ανανεωμένα και δοξασμένα. Με τα λόγια του αγ. Ησαΐα της Σκήτης:

Ο Κύριος Ιησούς μέσα στο έλεός του δίνει ανάπαυση στον καθένα σύμφωνα με τα έργα του -στο μεγάλο σύμφωνα με το μεγαλείο του, και στο μικρό σύμφωνα με τη μικρότητά του· γιατί είπε «εν τη οικία του Πατρός μου μοναί πολλάί εισίν» (Ιω. 14,2). Αν και το βασίλειο είναι ένα, ακόμη και σ' αυτό το ένα βασίλειο ο καθένας βρίσκει τη δική του ιδιαίτερη θέση και το δικό του ιδιαίτερο έργο.

Ύστερα, αιωνιότητα σημαίνει ατέλειωτη πρόοδο, ασταμάτητη πορεία προς τα εμπρός. Όπως το είπε ο J.R.R. Tolkien, «οι δρόμοι παντα συνεχίζονται». Αυτό αληθεύει για την πνευματική Οδό, όχι μόνο σε τούτη τη ζωή, αλλά και στο Μέλλοντα Αιώνα. Συνέχεια κινούμαστε προς τα εμπρός. Ο Μέλλοντας Αιώνας δεν είναι απλώς μία επιστροφή στην αρχή, μία αποκατάσταση στην αρχική κατάσταση της τελειότητας στον Παράδεισο, αλλά είναι ένα ολοκαίνουργο ξεκίνημα. Θα υπάρξει ένας καινός ουρανός και μια καινή γη· και τα έσχατα πράγματα θα είναι μεγαλύτερα από τα πρώτα.

«Εδώ κάτω», λέει ο Newman, «το να ζης σημαίνει ν' αλλάζεις, και το να είσαι τέλειος σημαίνει να έχεις αλλάξει πολλές φορές». Αλλ' αυτό συμβαίνει μόνο εδώ κάτω; Ο αγ. Γρηγόριος Νύσσης πίστευε ότι ακόμη και στον ουρανό η τελειότητα είναι ανάπτυξη. Λέει ότι σαν ένα τέλειο παράδοξο η ουσία της τελειότητας συνίσταται ακριβώς στο ότι ποτέ δεν γίνεται κανείς τέλειος, αλλά στο ότι πάντα προχωρεί μπροστά σε κάποια μεγαλύτερη τελειότητα που βρίσκεται πιο πέρα. Αφού ο Θεός είναι άπειρος, αυτή η συνεχής «προς τα πρόσω πορεία» ή «επέκτασις», όπως την ονόμασαν οι Έλληνες Πατέρες, αποδεικνύεται ότι δεν έχει όρια. Η ψυχή κατέχει το Θεό κι όμως ακόμη ψάχνει γι' αυτόν· η χαρά της είναι απόλυτη, κι όμως ολοένα γίνεται πιο έντονη. Ο Θεός όλο και μας πλησιάζει κι όμως ακόμη παραμένει ο Άλλος· τον ατενίζουμε πρόσωπο με πρόσωπο, κι όμως ακόμη συνεχίζουμε να προχωρούμε όλο και πιο βαθιά μέσα στο θείο μυστήριο. Αν και δεν είμαστε πια ξένοι, δεν παύουμε να είμαστε οδοιπόροι. Προχωρούμε «από

δόξης εις δόξαν» (Β' Κορ. 3,18), κι ύστερα σε μια δόξα που είναι ακόμη μεγαλύτερη. Ποτέ, σ' όλη την αιωνιότητα, δεν θα φτάσουμε στο σημείο όπου θα έχουμε εκπληρώσει όλα όσα πρέπει να γίνουν, ή θα έχουμε ανακαλύψει όλα όσα μπορούν να γίνουν γνωστά. «Όχι μόνο στον παρόντα αιώνα αλλά και στον Μέλλοντα», λέει ο Άγ. Ειρηναίος, «ο Θεός πάντα θα έχει να διδάξει τον άνθρωπο κάτι περισσότερο, κι ο άνθρωπος πάντα θα έχει να διδαχθεί κάτι περισσότερο απ' το Θεό».

Πήγη: *Κάλλιστου Γουέαρ, Επίσκοπου Διοκλείας, «Ο Ορθόδοξος Δρόμος», Εκδ. Επτάλοφος, Αθήνα 1983, σ. 152-158.*